

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Șiroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Raportul anual al Secretarului General al Asociației Generale a Românilor Uniți din Eparhia Maramureșului, asupra activității dezvoltate în anul al IV-lea de existență.

Excelență, Domnule Președinte. Înalți oaspeți. Onorat Congres.

Tehnica în progresu-i uimitor, a dat societății omenestii o viață plină de comoditate și lux, schimbând raporturile economice-sociale, dar tot atunci a răpit din sufletul oamenilor credința, morala, liniștea, curățenia și pacea sufletească, producând, în schimb, o mare și gravă boală socială, care este CRIZA MORALĂ, de care suferă familia, societatea, statul, ba chiar și biserica.

Dovadă sunt furturile, hoțiile, crimele, asasinările, faptele imorale, de o gravă și îngrozitoare proporție, cari încuibate în toate părțile societății dela cei mici, până la cei mari, sgu- due din temelii statul și cu o temerară îndrăzneală bat la porțile Bisericii lui Hristos.

Pentru ca aceasta cangrenă a crizei morale să nu străbată și distrugă societatea; biserica ca un organism viu reacționează cu toată puterea, și noi toți, fiii credincioși ai bisericii, clerici, mireni, laici, ca membrii viguroși cu toată energia trebuie să punem zăgaz valurilor imoralității, care tinde la răpirea tezaurului și comoarei scumpe a credinței și moralei

lăsată Bisericii de Intemeietorul ei sfânt.

În aceste vremuri grele, care pun la încercare puterea de viață a Bisericii, ne-am adunat iarăși să apărăm orice atac din lăuntru, sau din afară și să ducem la biruință flamura sfântă și sfințitoare sub care luptăm.

Onorat Congres.

Ca în fiecare an, în calitate de secretar general al Agru-lui din Eparhia Maramureșului, în prezentul raport mă voi ocupa de activitatea desfășurată de organizația noastră în cursul anului trecut și cu experiență dobândită, să croim un nou plan de acțiune pentru viitor.

Raportul numeric al membrilor, față de anii trecuți, nu-l voi face, atât pentru că nu-mi stă în putință să o fac exact, cât mai ales că nu ar fi concludent. Aspectul general este însă staționar, pe alocurea cu o ușoară tendință de creștere.

Cât privește activitatea dezvoltată de diferitele organizații, care este lucrul cel mai important, în anul a căruia pomelnic (bilant) îl facem acum,

mă opresc în primul rând la organizația care găzduiește acest Congres și care stă pe primul plan, comitetul și membrii săi fiind cei mai activi și dând cele mai frumoase rezultate, care influențează apoi în mare măsură credința și activitatea celorlalte organizații din jur, cari asemenea sunt într-o stare destul de înfloritoare. Organul de presă Dumineca are asemenea o influență din cele mai bune în dezvoltarea spiritului de jertă și activitate.

În districtele SIGHETULUI, VIȘEULUI și IZEI organizațiile cari s'au distins prin activitatea desfășurată sunt: Borsă I. și II. și Vișeu de jos cari au ținut duminical ședințe, Leordina care a ținut câte 2 ședințe ordinare lunar și 3 festive, apoi Dragomirești, Botiza, Cuhea, Săliște, Strâmtura, Sașugatag, Hărnicesti, Săpânța — membrii Agru-lui au dăruit bisericii o frumoasă acoperitoare pe altar, și un lucru de mână în valoare de 1500 Lei, — Poienii — membrii au colectat 800 Lei de Sfintele Paști și Crăciun și i-au distribuit familiilor sărace, Botiza — s'a constituit

un comitet de împăciuire între soții de căsătorie certaji și a și activat restabilind buna înțelegere a mai multor căsnicii, Rozavlea — s'au distribuit 145 cărți religioase din fondul asociației.

In districtul SILVANIEI: Băsești cu 27 ședințe, Bulgari 24, Motiș, Sălățig, Stremț, Săliște, Benesat, Arduzel și Asuajul de jos 12, Nojig 10, Sălsig și Băița 8, Cehul-Silvaniei 6, Nădiș 5, Biușa și Horat 4, Oarța de jos.

In districtul BAIJA-MARE: Baia-Mare, Ardușat, Bozinta-Mare cu 27 ședințe ordinare și 12 festive, Bușeg ședințe ordinare bilunare, Satu nou de sus și Tăușit de sus 8, Rus și Sindreșți lunar, Bozinta-Mică 5, Dănești 6, Dumbrăvița și Firiza 5, Groși și Lăpușel 4, Sisești și Mocira 2.

In districtul SATU-MARE: Satu-Mare.

In districtul TARA OASULUI: este de remarcant organizația Turț care a ținut 8 ședințe cu un program din cele mai bogate, Racșa — s'a colectat 700 Lei pentru a cumpăra un steag al Agru-lui, Bătarciu, Tarna Mare și Valea-Seacă.

In districtul JIBOU, Înău cu 9 ședințe, Someș-Guruslău unde există două organizații a Agru-lui și anume una pentru tineri și una pentru bătrâni, Dobric cu ședințe bilunare, Chelița 8, Cioara lunare, Firminiș 7, Comlăușa și Gherța-Mare 6.

In districtul MĂNĂȘTIUR: Măgureni cu 6 ședințe și 4 șezători, Brebeni 8, Copalnic-Mănăștur 4 ședințe solemne și 3 ordinare, Cernesti 5, Rușor și Vad 4, Berința, Preluca Nouă și Veche.

In districtul SEINI: Băbășești cu 17 ședințe, Ilba, Valea Vinului 12, Roșiori și Medieșul Aurit 8, Bicău, Ciocârlău, Apa,

Viile Apei, Jojib cu câte 6, Potău 4, seini 3.

In districtul CHIOAR: Satu-lung 12, Mireșul-Mare 9, Șomcuta-Mare 8, Valea-Chiorului, Buciumi, Prislop, Lucăcești 4, Curtuiușul-Mare care posedă o bibliotecă cu 225 volume, având 96 lectori și 863 volume cetite, Iadăra 3, Remeți 4, Săcălășeni, Culcea 6, Fersig, Pribilești.

Amintim că Comitetul Diecezan a participat la Congresul General al Agru-lui la Lugoj în zilele de 5—7 Octomvrie 1934, unde Domnul Președinte Dr. Florentin Mihalyi a fost reales vice-președinte al Comitetului Central, iar Domnii Augustin Ferenciu, Ștefan Suciș și Dr. Ionel Pop, membrii în Comitet pe un ciclu de 5 ani.

Asociația noastră și Comitetul Diecezan a suferit o dureroasă pierdere prin trecerea la cele eterne a bunului creștin și harnicului român Francisc Hosszu Longhia fost avocat și proprietar din Băsești, fost membru în Comitetul Diecezan. Asociația noastră îi va păstra cu pietate memoria. (În semn de doliu să ne ridicăm cu toții în picioare păstrând câteva momente în tăcere.)

Onorat Congres Diecezan.

In cursul anului ce a trecut organizațiile noastre au fost luate sub supravegherea Ven. Cler Eparhial, astfel că se poate deja observa o schimbare în mai bine, un progres considerabil, care cu siguranță în scurt timp se va accentua și mai mult.

Aceasta fiind activitatea desfășurată de către organizațiile noastre în anul trecut, rămâne să vedem cari sunt posibilitățile și direcțiile spre cari ne putem îndrepta activitatea în viitor.

Organizațiile rurale cât și

cele orășenești vor putea să-și ajungă scopul de a ridica nivelul cultural și moral, ținând ședințe cât mai des cu program distractiv, educativ cu îngrijire ales de membrii conducători. Aceasta continuitate de ședințe să zicem săptămânale sau bilunare, ar avea avantajul de a infiltra în membrii cât mai adânc ideile Agru-lui preocupând spiritele în sensul dorit de noi și care cu siguranță ar avea un efect binefăcător.

Presa Agru-lui are apoi o chemare pe cât de importantă pe atât de dificilă, trebuind să fie o punte de legătură între organizații păstrându-le directiva și coeziunea.

Răspândirea presei catolice bune și răspândirea scrierilor bune, prin înființarea de biblioteci sătești la dispoziția membrilor, ar avea un rol pe cât de covârșitor în ce privește ridicarea nivelului moral, pe atât de important din punct de vedere național cultural, care nu este departe de scopul nostru.

In această privință citez experiența consumată deja în comuna Curtuiușul-Mare din districtul Chioar, care dispune de o bibliotecă cu 225 volume, având 96 de lectori, cari au citit în total 863 bucăți de unde rezultă că și țărani știu aprecia cartea, care este cel mai important mijloc de cultivare și de educare.

In fine fiind în situația de a spune că nu există în toată Eparhia parohie și filie unde Agru-l să nu fie organizat, este timpul să intrăm în faza a doua a activității noastre și anume după cum se exprimă Papa Pius al XI-lea în discursul său către Acțiunea Catolică din Roma „distribuirea vieții între alții” și după cum a stabilit apoi și Părintele Canonic Rev. D. Dr. Aloisiu Tăutu în articolul publicat în Buletinul Agru-

lui No. 5 din anul curent: „Agru-l e apostolat și este deci lucru lămurit că acțiunea catolică este o îndoită activitate: o formare continuă a membrilor în spiritul religiei creștine catolice și o acțiune continuă asupra altora ca și ei să se familiarizeze cu spiritul și cu concepția acestei religii.”

Pentru ca mireasa lui Hristos să iasă falnică și biruitoare în lupta continuă dintre bine și rău care este rezultatul unei false culturi profane în artă și știință; avem datoria sfântă să altoim, să sădăm spiritul credinței și morala catolică în membrii societății noastre și în toți credincioșii înviind și reformând biserica, societatea și Statul. Pentru ca aceasta altoire și sădire a spiritului eticei

și credinței catolice să prindă rădăcini adânci și puternice vom altoi acest spirit, nu numai în scorburile putrede de otrava falsei culturi ateiste, ci cu deoseaie în tinerele vlăstare, în sufletul plâpând al copiilor, în tineretul nostru care este chezașia viitorului, atunci se va regenera individul, familia, societatea. Statul având astfel deplină încredere, că Biserica Domnului această mireasă sfântă și fără prihană, va ieși falnică biruitoare: „Căci cu noi este Dumnezeu.”

Vă rugăm să binevoiți a lua act de acest raport.

Sighet, la 18 August 1935.

Dr. F. MIHALYI
președinte

Dr. IONEL POP
secretar general

N'avem grijă de preoți, nune plătim dajdia

A fi preot înseamnă a purta în sine „Spiritul Sfânt, a duce neconținut Cuvântul Domnului printre oameni, a învăța și a vesti pe Isus Hristos totdeauna și pretutindeni, a sluji Domnului cu toată smerenia, cu multe lacrimi și ispite, a mărturisi pocăința întru Dumnezeu și credința întru Domnul Nostru Isus Hristos, a paște biserica lui Dumnezeu pe care a câștigat-o cu sângele său.”

Să ne gândim adânc la înalta sfințenie cu care preotul trebuie să-și ducă zilele. Preotul trebuie să se păstreze neatins de nevoile vieții, neatins de valorile mușcătoare ale traiului. Eșii dintre noi din mulțimea de credincioși, ales de noi pentru îndatoririle cărora se devotază, trebuie lăsat misiunii lui, să se poată

ruga cât mai curat, cât mai profund, cât mai mult, el trebuie să rămână firul de argint prin care să se strecoare darurile dumnezeiești.

Ne gândim noi oare la preot?
Ce facem noi pentru dânsul?

Vine toamna, vine strânsul recoltelor, a grâului, a porumbului, a fructelor, a legumelor... Dăm vre-o zeciuială pentru biserică?

„Cine slujește în oaste vreodată cu leafa sa? Sau cine sădește vie, și din roada ei nu mânâncă? Sau cine paște turma, și din laptele turmei nu mânâncă?”

„Să nu legi gura bouului ce treeră,” — spune în legea lui Moise... Dar „așa a rânduit Domnul că aceia ce propovăduesc Evanghelia din Evanghelie să trăiască.”

Poporul trebuie să aibă înaintea lui un om tare, de caracter, care să înțeleagă toate ale vieții, fără a se prihăni, să-și dea seama de spiritul vremii, ca așa să ajute minților, să nu părăsască drumul cel drept, să se fie în pace.

Să ne-aducem aminte că mulțimile de odinioară impresionate de minunile Domnului, cum de pildă săturarea celor 5000 de oameni din cinci pâni și doi pești, au voit să-l facă împărat... Dar Domnul puse muntele între El și gloată, puse lacul. Puterea temporală n'are ce căutu în mâinile preotului, el trebuie să rămână cași Isus de-asupra „timpurilor.”

Dar preotul se simte fericit să înfăptuiască, să ajute: „măi fericit e a da decât a lua.” Trebuie să-i dăm posibilitatea de a ne îngriji și sufletește și de a-și ține ochii ațintiți și asupra acelor învinși de viață, asupra orfanilor, văduvelor, neputincioșilor, bolnavilor. Trebuie să-i dăm posibilitatea să facă binele, așa după cum dorește sufletul lui sfânt: atâtea ar pune la cale, atâtea ar iniția, atâtea mângăiere ar aduce, atâtea ar înflori în sate și în orașe. Să-i dăm posibilitatea ca el însuși să dea zeciuială. Insuș Isus a dat, a dat și pentru El, a dat și pentru Petre: „Ci, ca să nu-i smintim pe ei, du-te la mare, aruncă unghița, și peștele, care-l vei prinde întâi, ia-l și deschizând gura lui, vei afla un statir. Acela luându-l dă-l lor pentru mine și pentru tine” (Matei 17, 27).

Să ne învrednicim să impli-

nim această poruncă dumnezească. Porunca aceasta au îndeplinit-o strămoșii noștri, să o îndeplinim și noi. E timpul să nu înjosim preotul, să nu punem piedici bisericii, să nu batjocorim pe Domnul!

Proces-Verbal.

Dresat astăzi la 11 August, 1935 la școala primară de Stat No 2. din comuna Rozavlea cu ocazia ținerii ședinței lunare a agrului din loc.

Au fost de față Dnii Dr. Ioan Iurca, medic de circumscripție, președinte; Lazar Sângeorzan, preot; Mihai Ofrim, inv., casier; Ioan Smicală, inv., secretar; Brumar Dumitru, cantor, Belea Gheorghe, curator și Griguta Nicolae, primar, membrii etc.

Ședința începe la orele 4 d. m., după terminarea vecerniei urmată de Paraclisul Maicii Domnului, oficiate la biserică de părintele din loc.

Dela biserică, poporul în număr mare se îndreaptă la școală, unde s'a ținut ședința cu următorul

P R G R A M :

1. Impărate ceresc, cântat de membrii asoc. și asistență.

2. Cuvânt de deschidere, ținut de părintele L. Sângeorzan, în cadrele căruia neobositul slujitor al Altarului Domnului, arată în fraze elogioase importanța Agrului pentru noi Români Gr. Cat. și datoria morală care se impune fiecărui credincios față de aceasta aso-

ciație, îndemnându-i totodată să ia parte la congresul Agrului din Eparhie, care a avut loc în 17—18 l. c. Inchee îndemnând poporul să dea importanța cuvenită ședințelor ce se desfășoară în cadrele acestei asoc.

3. Imnul Agrului, cântat de corul bisericesc și copiii de școală.

4. Viața Sfintei Tereza și din minunile săvârșite de ea,— conferință ținută de Dl. Ofrim Mihaiu inv. casierul asoc. — Conferințierul prin felul cum a expus viața Sf. Tereza, a captivat întreaga asistență. Minunile despre care a vorbit le-a arătat poporului ilustrate în planșe fotografice, ceea ce a produs o foarte mare atenție și interes. Dl. Ofrim vorbind în limbajul poporului, a făcut din conferința sa un îndreptar sufletesc pentru acei cari l-au ascultat.

5. „Părinții și copiii” — lectură din rev. Agrul — celită estetic și cu însuflețire de părintele L. Sângeorzan.

6. Distribuirea mai multor cărți cu caracter religios din partea părintelui L. Sângeorzan și a Dlui Ofrim Mihaiu. Primul a distribuit în mod gratuit mai multe bucăți din: „Călătoria la iad cu Scriptura în mână” de pâr. Lucian Pop iar al 2-lea mai multe „Novene” către Sf. Tereza de pruncul Isus.

7. Dl. Dr. Ioan Iurca președinte, inchee ședința prin foarte frumoase cuvinte, exprimându-și bucuria de a vedea atâta lume adunată la ședință.

Îndeamnă pe credincioși să ia parte totdeauna la astfel de ședințe, unde au posibilitatea să-și însușească un bagaj de cunoștințe, necesar sufletului lor.

8. Cuvine-se cu adevărat, cântat de cor și asistență.

Ne mai fiind alte puncte în program, ședința se ridică la orele 7 d. m.

D. c. m. s.

Președinte,
ss. Dr. Iurca Ioan

Secretar,
ss. Smicală Ioan

Preot,
ss. L. Sângeorzan

Agrul la Vișeu de Jos.

S'a văzut că și de astădată cași în trecut conducătorii Agrului din aceasta comună înțeleg foarte bine cum să-și întocmească programul de ședință. Și aceasta nu o fac pentru buna reușită a unui oarecare fast lipsit de substanță hrănitore, ci pentru că ei știu că de aici depinde în cea mai bună parte realizarea celui dintâi desiderat atât al societăților culturale—sociale cât și al acestora pur religioase pentru masele populare: o creștere continuă în număr a auditorilor și mai ales, tot în număr a acestora ce vor să se alăture, din convingere, unei acțiuni frumoase de culturalizare în general, iar în cazul de față unei

acțiuni care tînde să ridice la un nivel mai ridicat viața morală și spirituală a satelor.

Din cele observate de pînă acum, Agrul din Vișeu de jos, cu fiecare ședință ținută, se apropie parcă tot mai mult de împlinirea acestui important desiderat. Fapt ce ar putea servi de pildă organizațiilor agriste din comunele în care se lucrează cu mai puțină inimă, sau pentru comunele acelea în care nu există această organizație decât doar pe hârtie.

Programul de Duminică 11 l. c. a cuprins vre-o 12 puncte, toate bine executate: 2 conferințe, „Despre jertfă” (Pop Ilie președinte) și „Despre larmece și descântece” (Năsui Gavril student), amândouă raportate la viața locală și de aceea urmărîte cu mare atenție din partea ascultătorilor. Iar partea programului distractiv și de sezătoare (fabule citite de către țărani, poezii morale, cântece marianne) a fost condusă de către Domnul Ștefan Tomoiagă inv., organizator priceput și mare iubitor de muzică.

Încheierea a făcut-o părintele Cherecheșiu prin îndemnul lui aprins spre Dumnezeu și muncă.

Dar un gol tot n'a lipsit: orchestra. Dirijorul ei Dl Ștefan Tomoiagă însă ne asigură că nu va mai lipsi de aici înainte.

Poșta Redacției. Dlui P. I. Vișeu de jos. Vă primim cu bucurie între colaboratorii noștri. Scrieți articole, reportagii scurte.

† Huzău Vasile din Apșa de mijloc.

Pentruce trebuie, ca în orice bucurie să se amestece și pelin? Pentruce trebuie, ca steagul nostru să fie mereu cernit? Pentruce nu ne putem bucura fără urme de întristare rezultatelor congresului Agru-lui din 17—18 August? Pentruce a trebuit să moară **Huzău Vasile** din Apșa de Mijloc?

Iată faptele: credincioșii din Cehoslovakia de câte ori se pregătește din partea bisericii noastre ceva manifestație religioasă, țin cu tot prețul să ia parte și ei și încă în număr neobișnuit de mare. Se iau măsuri de cu bună vreme, ca podul despărțitor de frați să fie deschis pentru ei, ca pentru câteva ceasuri să se poată bucura frații împreună.

Așa a fost și în 18 August. Circa 2000 de credincioși, români, rămași în Cehia au venit la congresul Agru-lui. Dar era Duminică, când păzitorii graniței nu fac serviciu de obicei. Totuș au trebuit — la intervenții diplomatice — să se jertfească pentru ocazia aceasta, lăsând poruncă aspră ca toți, cari au venit la congres, să se înapoieze între orele 3—4.

Oare este de mirat, că dintre cei 2000 de țărani, cari nu au ceasornice, poate nici nu cunosc ceasul sau

poate dragostea față de frați i-a reținut puțin,—vre-o două sute au întârziat 10—zece—minute?

Așa s'a întâmplat, că aceștia — pe lângă toate intervențiile făcute din partea autorităților românești — s'au găsit în fața porților închise, neputând trece granița.

Neîndestulirea lor s'a manifestat în vociferări și proteste. Iar finanțul slovac, n'a găsit mai bun argument, decât baioneta, care a străpuns mortal pe Huzău Vasile.

Inregistrăm cazul acesta cu suflet cernit de durere. De-acum, cei cari sunt de aceeaș lege și sânge, se vor putea întâlni numai cu prețul unei vieți, numai cu prețul lacrimelor văduvei și orfanilor rămași?

Și aceste s'au întâmplat atunci, când noi am serbat pacea lui Hristos în împărăția lui Hristos!

Doamne, dă să vie pacea ta! Nu lăsa, ca barbaria și necredința să mai facă victime nevinovate, cum a fost Vasile Huzău.

Dumnezeu să-l odihnească!

Cu ocazia Congresului Agru-lui s'au trimis Telegrama M. S. Regelui, Pontificelui Roman și Guvernului și s'a votat o moțiune de protest împotriva campaniei de ponegrire a conducătorilor Bisericii noastre. S'a cerut suprimarea art. 480—482 din codul penal cu privire la provocarea avortului. S'a cerut, ca în școlile cu elevi gr. cat. să funcționeze învățători de aceeaș lege și ca la serbările naționale Biserica noastră românească să între în drepturile sale.

Pelerinaj la Sișești. Serbătoarea: Sfânta Mărie Mică (8 Sept.) este zi mare pentru locul de pelerinaj Sișești. Credincioșii din

toate părțile aleargă la biserica votivă clădită de marele Lucaciu. Excelența Sa Episcopul în persoană a presadat și în anul trecut acest pelerinaj. Cum suntem informați, și în acest an mii și mii de credincioși se pregătesc, ca să participe. Și așa este bine să ridicăm locurile noastre sfinte, să ne rugăm împreună și să ne spălăm de păcatele trecutului, începând o viață nouă.

Abesinia. Gazetele ne aduc știrea, că războiul dintre Italia și Abesinia nu se mai poate evita. Italia are nevoie de Abesinia, iar împăratul Abisiniei nu vrea să cedeze. O gazetă din Manila scrie, că împăratul abesin, Haile Selassio,

a primit educație creștină prin călugări capuțini. Deja tatăl lui, Ras Mahomen Tafari, a dus o viață exemplară, deși nu era catolic. Pe patul de moarte, creșterea copilului său a încredințat-o părintelui capuțin Yarossean. Abba Samuil un preot indigen, a fost acela, care s'a ocupat mai de aproape cu creșterea micului prinț. Cu ocazia unei vânătoare, acest preot indigen l-a scăpat de moartea sigură cu jertifirea vieții sale. Prințul — azi împărat — a resplătit bunătatea călugărilor cu ridicarea a mai multor biserici și institutii de binefacere. În anul 1924 a fost în Europa și a fost primit în audiență de Papa Piu al XI-lea.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Calendar săptămânal.

1—7 Septembrie 1935.

1. Dumineca XI-a d. Rusalii

Ap. I. Cor. 9, 2. Evg. Mat. 18, 23.

C. Simeon Stâlp.

2. Luni M. Mamont

3. Marți M. Antim

4. Mercuri M. Vavila

5. Joi Pr. Zacharie

6. Vineri Arh. Mihail

7. Sâmbătă M. Sozont.

Frumoasă este toamna, încărcată de tot felul de roade. Frumoși sunt pomii grei de fructe, cu cât drag privește omul la ei! Toamna este o mare masă întinsă pentru toți oamenii. Și mulți oameni sed la masa aceasta și se ospătează, își umplu cămățile, hambarele, pivnițele și podurile, fără să privească măcar odată în sus la Cel ce le-a dat toate.

Sunt oameni, cari nu știu mulțumi. Au sănătate, au avere, au copii sănătoși, dar nu-și aduc aminte, să lase să se câte vre-o liturghie de mulțumită pentru ceea ce au primit.

Oare și tu ești din numărul lor, frate creștine? Multe binefaceri ți-a dat Dumnezeu. Li mulțumești oare?

„Calendarul Bunului Creștin”
Mănăstirea Bixad.

